

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování oboru Člověk a jeho svět s cíli v oblasti OSV

<p>Název učební jednotky (téma)</p>	<p>Správná třída</p>
<p>Stručná anotace učební jednotky</p>	<p>Jde o lekci, na základě které by mohlo dojít ke zlepšení klimatu ve třídě, tzn. vytváří se prostor pro to, aby žáci mohli lépe poznat názory a postoje ostatních, vyjasňují se představy o tom, jak by měla vypadat třída, ve které by žáci byli spokojeni. Podporujeme i spolupráci žáků.</p> <p>Žáci pracují ve skupině. Bude vytvořen „plakát“ s žádoucími charakteristikami dobré třídy.</p> <p>Hodnotí se mj. schopnost kultivovaně vyjadřovat názory a argumentačně je obhajovat, akceptovat sdělení druhých.</p> <p>Při hodnocení se pracuje se sebehodnocením a se zpětnými vazbami učitele k činnostem žáků – viz hodnocení.</p>
<p>Nutné předpoklady</p> <p>(Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou zvyklí pracovat ve skupinách. • Žáci jsou zvyklí prezentovat výsledky práce před třídou. • Žáci jsou ochotní sdílet příklady ze svého života.
<p>Časový rozsah učební jednotky</p>	<p>2 x 45 minut</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Věk žáků (ročník)	4. ročník						
Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
	Ano						
Vyučovací obor(y)	Člověk a jeho svět <i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i> <ul style="list-style-type: none"> Žák přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni. Žák utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci. 						
Dlouhodobé cíle (Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)	<ul style="list-style-type: none"> Žák respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (rodině, komunitě). 						
Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit	OSV <ul style="list-style-type: none"> Žák vyjádří, co se mu líbí a co se mu nelíbí na chování člověka. Žák reflektuje hodnoty druhých lidí. Žák si volí základní pravidla vzájemného chování ve třídě. Žák popíše, jaké konkrétní věci by se měly dít ve třídě, aby se v ní dobře cítil. 						

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<ul style="list-style-type: none"> • Žák uvede, kterou z věcí bude ve třídě dělat on sám. • Žák zformuluje konkrétní pravidlo, které by chtěl, aby ve třídě fungovalo, aby se v ní cítil dobře.
<p>Cíle učební jednotky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žák projevuje chování podporující dobré mezilidské vztahy. • Žák si volí základní pravidla vzájemného chování ve třídě. • Žák posoudí, které charakteristiky třídy jsou prospěšné a které ohrožující.
<p>Hodnocení (Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci dostanou popisnou zpětnou vazbu vztahující se k činnostem v průběhu lekce (obhajoba vlastního názoru, akceptace názorů druhých, vzájemná domluva, prezentace stanoviska skupiny) a cílům učební jednotky. V případě potřeby budou položeny korektivní otázky. • Způsob zpracování pracovního listu – výběr z nabídky různých tvrzení.
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Dvojice</p> <p>Nejlépe náhodným výběrem (hrou, která bude zároveň sloužit jako ledolamka) vybereme dvojice žáků, které obdrží arch s 12 políčky (Příloha A), na kterých jsou tvrzení charakterizující „fajn třídu“. Žáci mají za úkol společně vybrat a vystříhnout 7 z nich, která podle jejich mínění nejlépe vystihují třídu, která by se jim líbila. Na volné lístky mohou napsat i vlastní charakteristiky.</p> <p>2. Čtveřice</p> <p>Vytvoříme čtveřice, které mají dohromady 14 lístků. Po vzájemné dohodě z nich vyberou opět 7. Vedeme žáky k tomu, aby si navzájem vysvětlovali, proč považují své lístky za důležité, obhajovali svoje názory, přistupovali na kompromis, tedy správně komunikovali.</p> <p>Pak žáky posadíme do (např. na koberec, polštáře...) a v řízené reflexi se zamýšlejí nad tím, jak vnímali činnost při této</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

aktivitě.

Návrhy otázek:

- Co bylo pro vás těžké při vybírání jednotlivých tvrzení
- Jak jste se shodli na výběru tvrzení pro vystřihání
- Která z uvedených tvrzení vám připadala nejpodivnější (byla nová, nikdy jste o nich neslyšeli, naštvála vás...)

Své odpovědi podpoř vždy argumenty (důkazy).

3. Skupina

Vybraných 7 tvrzení pak skupina nalepí na velký arch papíru, fixami může výtvarně dotvořit obrázek třídy - školy. Podle vyspělosti a věku dětí mohou vytvářet i hierarchii důležitosti charakteristik, najít souvislosti atd.

Dále proběhne prezentace, která má několik kol. Při každém z nich přečte jeden (pokaždé jiný) z členů jednotlivých skupin jednu konkrétní věc, kterou vybrali. Učitel věci zapisuje na flipchart. Padne-li obecná věc „Měli bychom kamarádit“, ptá se učitel žáků na příklad toho, jak se to projevuje. Na flipchart se zapisují pouze konkrétní příklady.

Reflexe

Cíl OSV zde je:

- žák popíše, jaké konkrétní věci by se měly dít ve třídě, aby se v ní dobře cítil
- žák uvede, kterou z věcí bude ve třídě dělat on sám
- žák zformuluje konkrétní pravidlo, které by chtěl, aby ve třídě fungovalo, aby se v ní cítil dobře

K vytěžení těchto cílů můžeme použít následující reflektující otázky:

- Které z uvedených věcí se už ve třídě dějí?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Které z uvedených věcí se ve třídě nedějí?
- Které z uvedených věcí byste chtěli, aby se ve třídě děly?
- Na kom závisí, aby se takové věci ve třídě děly?

Dále vedeme žáky k tomu, aby si každý vybral z věcí sepsaných na tabuli jednu, kterou bude ve třídě dělat on.

Žákům lze sdělit, že proto, aby se ve třídě cítili dobře, je nutné něco dělat. Proto bude úkolem každého z nich vybrat si jednu z věcí na flipchartu, vzít fixu a podepsat se k ní. Svým podpisem se žák zavazuje k tomu, že bude danou věc ve třídě dělat. Flipchart necháme ve třídě viset a zhruba po týdnu se k němu vrátíme. Při návratu necháme žáky uvedené u jednotlivých věcí uvádět konkrétní příklady toho, kdy danou věc v uplynulém čase udělali.

Na závěr je možné vybrat některé z věcí uvedených na tabuli a zeptat se žáků, zda by nestáli o to, aby to bylo jejich třídní pravidlo – věc, kterou se proto, aby se cítili ve třídě dobře, snaží dělat všichni.

4. Závěrečná reflexe

Reflexi aktivity provedeme závěrečným škálováním (provádíme až po všech prezentacích, aby děti měly možnost porovnat úroveň jednotlivých vystoupení). Škálou pomocí bodů (1–5) ukazovaných na prstech vyjádří v jednom okamžiku, jak vnímají předvedené prezentace. Počet „bodů“ ale nevnímáme jako „známkování“, spíše by se měl učitel snažit, aby si žáci z řečeného odnášeli do svého běžného života zjištění, jak postupovat v podobné situaci. Žáci mohou i sdělovat, co by potřebovali ještě v prezentaci, aby ji mohli ohodnotit všemi „5 prsty“.

Seznam příloh

Příloha A – 12 tvrzení o správné třídě

Smith, CH.A., *Třída plná pohody*. Praha: Portál, 1994.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola</p>	<p>PhDr. Dana Marková, Mgr. Jana Smíšková ZŠ TGM Poděbrady Školní 556/II, 290 38 Poděbrady</p>
<p style="text-align: center;">Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p>I čtvrtáci již velmi dobře popisovali své názory na správnou třídu a kriticky nahlíželi na tu svoji. Neostýchali se hovořit i o svých pocitech při různých třídních událostech.</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>Děti čtou obtížně všechna tvrzení, je to pro ně náročné.</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p style="text-align: center;">—</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

12 tvrzení o správné třídě

1. Dobrá třída je ta, ve které spolu všechny děti kamarádí.
2. Dobrá třída poslouchá paní učitelku.
3. V dobré třídě je stále legrace a veselo.
4. V dobré třídě dává jeden druhému opisovat.
5. Do dobré třídy chodí všechny děti rády a těší se tam.
6. V dobré třídě se slabším neubližuje.
7. V dobré třídě děti mají samé pěkné známky.
8. V dobré třídě se děti dobrovolně a bez hádání střídají ve službách.
9. Dobrá třída je ta, která se nejlépe stará o místnost, kde se učí.
10. V dobré třídě si spolužáci navzájem pomáhají.
11. V dobré třídě má každý možnost dokázat, co dovede.
12. V dobré třídě se kamarádí chlapci s děvčaty.

